

IN ANII TRECUTI ESIA SUB TITLULU „UMORISTULU.”

Fci'a acesta ese totu a opt'a di l
— dar prenumeratiunile se pri-
mescu in tote dilete.

Pretulu pentru Austria pe anu 6 fl. v. a. pe 1/2 de anu
3 fl. pe trei lune 1 fl. 50 cr.; pentru alte tieri : pe anu
7 fl 20 cr. pe 1/2 de anu 3 fl 60 cr. pe trei lune 1 fl 80 cr.

Tote siodienile sibanide prenume-
ratiunesunt de a se tramite la Redac-
tiune: Strat'a morariloru Nr. 10

GLUMA SI NU PRE.

Nu sciu, ce-mi totu diceti mie,
 Cumca crud'a seracia
 Ve apesa pan' la ose
 Ca o spaima nemilosa, —
 Pe candu vedu ca pe rachia,
 Ve dati casa si mosia, —
 Si de-aveti vre unu critiaru,
 Iute mergeti la fiscalu,
 Si incepeti pira mare,
 Catu dio, capetu nu mai are, —
 Si de are-asié se gata
 Ca-ti vindi sep'a si lopata . . .
 Si-apoi totusi, se mai vedi,
 Ca mai dati si — la honvedi,
 Dar' de cele nationale,
 Raru e, care-e cu ndurare
 Nu ve plangeti dara mie
 Despre crud'a seracia !
 Totu strigati prin asta tiéra
 Cumca sórtea vi-e amara
 Apoi — toti ve aretatati,
 Ca si candu ati fi sburdati,
 Da, sburdati — si 'ndestuliti
 Cu cele ce le patiti,
 Ca-ci la crudii — apesatori!
 Suteți diu, pré rabadatori,
 Si la cei ce va totu vendu,
 V'aplecati pan' la pamentu,
 Ba la unii de-ai mai mari,
 Pentru ca-su „cu ochilari“
 Le trimiteti si „adrese“
 Ca — mai tare se v'apese ?!
 Le trimiteti multiamita
 Se — ve duca in ispita ?!
 Nu-mi mai spuneti mie dara,
 Cumca sórtea vi-e amara !

Mi-ati totu disu de-atate ori
 Ca n'aveti aperatori
 Apoi se vorbimu curatu,
 Vin'a insive-ati portatu,
 Ati portatu si o portati
 Ca-ci pré slabi ve aretati ;
 Fia lauda la cei buni,
 Dar diu, sunt pré multi nebuni,
 Carii pentru bani si stare
 Se vendu far' de rusinare, —
 Carii pentru bentura,
 Intre frati atietia ura ; —
 Carii pentru unu oscioru,
 — Vendu si sinulu mamei loro, —
 Si acesti misiei spurcati
 Trecu de omeni — respectati ! ? ? . . .
 Nu-mi diceti de-atate ori,
 Ca n'aveti aperatori !
 Cu-unu cuventu totu ve vaitati,
 Ca de reu nu mai scapati, —
 Inse-acesta vaietare
 Mai ca nici unu temeiu n'are, —
 Si nu sciu, de s'a lovi
 Cu acele nebunii,
 Ce le face lumea mare
 Fara nici o remustrare, —
 Candu si-ie tiolu de metasa,
 Si n'are pane in casa, —
 Candu se póta cu mintia
 Vendiendu caii si cocia, —
 Candu totu face detorii
 Seracindu ai bieti copii, —
 Astfelu pentru fudulia
 Se arunca 'n seracia
 Apoi ce ve totu vaitati,
 Ca de reu nu mai scapati ? !

GUR'A SATULUI.

Scrisorile lui Pacala catra Tandala

Frate de cruce!

De asta data ti-seriu din Blasiu. Te vei mirá póte cum pecate am ajunsu asié curendu aici, dar' nu te prinda nici o mirare, cá-ci acum la betranetie vreu sê me asiediu si eu odata, — si apoi locu mai bunu ca Blasiulu cátu am umblatu in susu si in josu in craimea unгурésca, nu am aflatu. — Fiindcá si eu sunt Curatoru primariu (sê nu cugeti „f. primariu“) me interesezu fórté multu de *veniturile* beserecei si a clerului gr. unitu, dar' mai alesu de *bunulu* metropolitanu din Blasiu, la care póte mane-poinane voiú ajunge ce-va primariu. Si apoi nici nu e ce-va cu neputintia cá-ci m'am facutu prietinu de cruce cu Popváros, care cum canta asié jóca sêrmanii blasieni.

Eu frate am totu asceptatu ca sê vedu odata publicandu-se prin diuarie cá ce se face cu „averea natiunii“, ne facandu-o asta ninene, si mai aducandu-mi a minte de o corespundintia a „Gazetei“ din n. 93—4 a. tr. subscrisa de unu *Brutus* adeca de unu omu brutalu — pe care nu l'a refutatu nime; — mi-am pusu in gandu sê me ducu insu-mi in persóna ca sê me convingu despre starea lucrului.

Abié intrai in Blasiu preste Têrnav'a mica candu éca intêlnescu doi crestini cari carau pruni din gradin'a asié numita, „de la podu“, unu locu din care s'ar' poté face o gradina de prim'a raritate si frumusetia. „Mei frate — me adresai catra unulu — pentruce ati taiatu prunii aceia frumosi? Nu sciti voi cu cáta truda si sudóre s'au plantatu si grigitu aceia, nu vi frica de pecatu, nu ve temeti a furá in diu'a mare?“ — „Nu ne tememu, cá-ci acum nu baga nime sama, si chiar, de ne-ar' vedé cine-va se face cá nu ne vede, nu mai se sê pustiésca tote cáte se facura sub Uxelenti'a sa; fura toti pe intrecute, si care fura mai multu, acél'a e mai harnicu. Vedi, gradin'a ast'a care adi e pustia, mai inainte a fostu incun-giurata cu gardu strasínitu.“

Acestu respunsu alu celoru doi crestini me puse pe ganduri serióse deci plecai mai departe, intrai in orasiu si me incortelai la unu vechiu amicu.

De la acést'a am aflatu apoi cá ce póma e Brutus, si cum stau padurile asta-di, si cum au statu sub fericitul Siulutiu. „Amice, — mi-dise elu — multe s'a facutu sub Siulutiu, intre altele se facura mori din nou, poduri, garduri, pari despicati in tote viile, si acestea tote se faceau iérn'a, asié cátu pe asta vreme erau gata tote si nici nu se cunoscea de unde au adusu lemnele si nuielele; dar' asta-di nu s'a facutu nimicu bunu, fara s'a totu stricatu, padurile s'au predatu si pustiitu, si ast'a din cauza ca nu le grigesce nime, afara de aceea am auditu vorbindu-se, fiindcá de Siulutiu au remasu „bani“, din acestia bani vreu sê faca tote din „nou“, de aceea lasa sê se pustiésca totu ce s'au facutu sub repausatulu. Ce e mai multu, o móra noua de la Petrisatu esarendata pe anu cu 3201 f. v. a. au estimat'o numai in 700 fl. v. a., alt'a la Manarade esarendata cu 4551 f. v. a. au estimat'o numai cu 150 f. v. a. Banulu e ochiulu dracului — dice romanulu, si apoi omnipotentii din Blasiu sunt cu multu mai intiepti decátu sê nu scie folosi ocaziunea.

D. caputatu Papváros a si midilocitu ca banii cari fura depusi la perceptoratulu din Blasiu s'au strapusu la perceptoratulu din Aiudu, si acum s'a pusu mai mare preste domniulu Springului, ca sê faca si din acél'a procesu.

„In apropiarea Blasiului está unu bercu frumosu care mai nainte erá rátu de cósá care pre margini a fostu plantatu cu salci, dar' acum nu vedi nici urma de salca.“

Dupa acést'a am esítu din Blasiu ca sê cerce-tezu padurile. Ajungundu la padurea numita „Carbunariu“ vedu o turma de oi pascundu in taiatura, si nisce omeni cu topóra. „Mei fratiloru, le-am dísu, pentru ce nu inchideti oilé acelea din taiatura, cá-ci faou o paguba nesputa?“ „Noi nu suntem padurari.“ Dar' a cui sunt oile? A omeniloru din Spatacu. Voi ce cautati cu topórale aici? Am venitu se ne ducemu lemne de focu, cá-ci acum nu sunt omeni rei ca sub Uxelentia sa; domnii de acum raru-i vedi pre aici mai raru decátu buhele diu'a. De candu a muritu Uxelentia sa nici unulu n'a fostu pre aici, asié cátu de frió'a loru am poté taiá padurea intréga.“

De aici mi-am tienutu calea catra padurea Comnasiu, Niresiu si Reginu. Despre ast'a din urma, despre care Brutus se plansese cá e intr'o stare rea, mi-spusera padurarii cá pana acum fu o padure atatu de gigantica incátu déca intrai in ea chiar' si in lun'a lui Coptoriu te prindeau frigurile, ér' acum e pustiita, de ore ce asta ierna trei sate au caratu lemne de aici, alegundu-si fia-care ce i-a placutu. Acum tisturile curtii sunt domni, tienu numai sesii preste sesii — ca deputatii la Pesce, nu umbra ca sub Eselentia sa diu'a si nóptea pre la paduri si laburi. Dar' ce tisturi aveti? Avemu o multime, dar' fia oare pre langa tisti'a curtii mai are doue, trei altele, asié unulu e postamester si economu si forte interesatu pentru pung'a sa. Dlu Firetécu ori Fikete are atâte tistii catu insu-si nu si-le scie, e unulu din ceia ce nu-si tiene nici odata paról'a, bunu de gura, firetécu.

Apoi mai avemu unu Catana care cade totu deun'a in picióre ca mâtia. De frió'a astoru tisturi póte cine-va face ce vré, si loculu unde-i padurea ne cum padurea se n'o póta duc'e.

Tristu m'am rentorsu de aici; ajungundu la padurea Tiscu vedu o multime de cara in carcate cu lemne. Am inlemnitu. Dómné — am ganditu in mine — ce bine ar' fi candu erariulu ar' pune man'a, pe acestea paduri si pe dominiu, ér' popiloru sê le dee bani — cá-ci si asié sunt iubitori de bani, si des-fatatea loru cea mai mare e candu-si numera banii si se uita le fia-care florenu cu mai mare pietate ca la icon'a lui Christu. De aice plecandu catra Blasiu intelnescu unu omu pre care intrebându-lu mi-spuse cá multimea de cara duce lemne, unii la móra, altii in curte, altii a casa, omenii cu minte sciú cá daca va vini unu Vladica nu mai potu furá. Apoi se vedi, dieu e pecatu cá si padurea cea mai frumoasa „Misc'a“ — din care sub Esel. sa nu s'a taiatu nici macaru o tieve de pipa — áncá se pustiesce, cá-ci jidovulu Mendl scie tratá chiar' si cu canonicusii. De ce

ore au taiatu padurile si anume „Tiscu“ si „Misc'a“? De buna sēma ca la sinodu sē pōta sberā in gur'a mare ēca cum a predatu Siulutiū padurile, sē arete din piati'a Blasiului padurile pustiite si sē cēra desdaunare din masa. Eu am cerutu statiunea de la Cergāu si domnii canonici mi-a apromis'o ; apoi calitātile cerute le am ca nime altulu : dormu bine, mancu si beu bine, mintiescu bine, clevetescu bine, respundietoriu nu am se fiu nimerui, in conferentia seiu cioroborī, la biserica nu me voui duce . . . cu unu cuventu eu sum omulu ce nu vreu sē am de inimicu pe pop'a si pe draculu.

Dēca voui apucā odata tistu, sē vii la mine frate Tandala, sē ne desfatamu in mancari si beuturi si sē ne preumblamu in cocia cu 6. cai, cā-ci cāti apuca tisturi in Blasiu toti se inavutiescu. Nici nu e mirare mare.

Remanu alu teu frate de cruce.
Facala.

Au trecuta si tempurile cele bune.

De demultu panace lumea nu se stricase asiē tare, dēca cutare-va ajungea la potere, sēu dēca devinea unu omu cu influentia mare, inainte de tōte se ingrigea de neamurile sale, sēu de ōmenii sei, acum inse s'a stricatu si acēst'a, acuma ōmenii mari candu ajungu ei cāte la ceva nu-si mai aducu a minte de bietii ōmenii loru, — asiē bunaōra Dlu Beust, dupa ce Dsa a ajunsu la o stare asiē inalta, nu-si aduce aminte de fratele seu care e ceva canoelistu la magistratulu din Linz ori in Briinn, — sē-i deē si lui ceva osu mai carnosu la ministeriulu din Beciu, fara lu-lasa sē-si mance dīlele cu o stare, ce nu-i pre de invidiatu.

Totu asiē si Banchirulu natiunei, nu-si aduce a minte cā acusi va trecē Eldoradulu mandatariloru sei, si sē se fia ingrigitu mai din vreme ca sē-i inde se si pre ei, dēca nu de alta, dar barem cāte de unu copistu in atare birou ministerialu pe aici, — sciindu pré bine cā dēca voru merge inderetru a casa, voru fi siliti cu sudōre multa casi mai nainte a innotā din o di in alta, — si batar vai reu-ti mai cade candu ajungi de la colacu, ēr la malaiu.

Omu de vapore.

In Americ'a unu masinistu cu numele Deddrik a inventatu omu de vapore, pe care-lu poti mana unde voiesci si face ori ce voiesci, numai vorbi nu pōte. — Deci acestia ar fi fōrte de recomendatu Ardeleniloru pentru diet'a venitōre, ca sē-i tramita la Pesce de deputati, — si pe langa acea neei nu-su asiē scumpi ca esti de acum, cā-ci cu totulu costa numai 600 fl. v. a. cāte unulu.

Cātu-i de dragostōsa maimuti'a.

O maimutia aflase odata in o padure unu pruncutiū micu si atāta la sarutatu si la stensu in bratie de dragoste pana la omoritu, — cam asiē ar face si ungurulu cu Transilvani'a, atāta o ar inbratisia si o ar dragali pana o ar omorī.

TANDA si MANDA.

T. Cristosu a inviatu, frate Mando!
M. Adeveratu c'a inviatu!
T. Dapoi ce e nou?
M. Nimicu dio aci.
T. Ba io am audisu o veste buna din Zarandu.
M. Ce feliu?
T. Am auditu, cā bravii Zarandani inca din 1862. sē totu sfatuiescu sē faca lui Buteanu unu monumentu, si pentru acestu scopu au adunatu si ceva bani.
M. Apoi de ce nu-lu facu, cā de atunci e o vreme?
T. Dapoi nu potu hotarī cā ōre cum sē fia.

T. Audit'ai frate Mando cum se portara de minunatu romanii din Comitatululu Hunedorei cu oca-siunea alegerei unoru oficiali mai in dīlele trecute?
M. Ba eu dio n'am auditu nimicu, dōra s'au portatu bine si au desvoltatu energia mai mare ca pana aci?
T. No, ohiaru o nimerisi, cā au desvoltatu energia.
M. Da cum asiē?
T. Dieu acole frate afara de duoi protopopi, nime n'a gremusdatu neci barem unu cuventu.
M. Dapoi s'au invetiatu si ei bagsama din ve-cinii loru.
T. Div cine?
M. Dar din cei din Comitatulu Albei inferiori.

Anecdote.

Unu tiganu se tocmi-se la popa la lucru cu diu'a, deci demineti'a pana nu se apuca-se inca la lucru, pop'a i dede de prandiu, dupa finirea acestui'a tiganulu dise catra pop'a ca cu o cale sē-i deē si gustarea ca sē nu-lu mai opaceasca de la lucru la amēdi; pop'a i dede si de gustare, dupa ce tiganulu mancā si acēst'a, dise catra popa : parinte dā-mi acuma dara si cin'a, cā-ci totu atāta, acum ori pe sēra, pop'a i dede si acēsta, si dupa ce gatā tiganulu si cu cin'a, dise : no, acuma nōpte buna dle parinte.

Post'a Gurei Satului.

Lasa, lasa ! eu cu totu dragulu ti-dau pace, numai fif asiē bunu si me lasa si dre mine pace.
Frundie verde de dudau Lasa-te la Ddiu, nu te apucā de lucrulu greu.
Postulu mare. Mai bine ai fi mancatu totu de postu si dta. cā atunci dōra nu ti-ar fi venit a lace poesii.

Cum a patit'o Pist'a si Michel cu calulu.

1. *Ioanu* : Fratiloru ! Calulu acest'a e alu nostru alu toturora. Sê-lu intrebuintiãmu dara cu totii.
Pist'a si Michel : (sioptindu) Lasa vorbêscã ei ce le place, calulu e numai alu nostru.

3. *Ioanu si frãtii sei* : Sê vedemu dara cum o sê treceti peste pedecile aceste, de cari ni-ati totu vorbitu de dõue-dieci de ani.

2. *Pist'a si Michel* : Remaneti sanetosi ! Hahaha ! Sêu viniti dupa noi pe josu ! Hahaha ! Siedeti si voi pe calulu vostru, dèce aveti. Hahaha !

4. Aice nu se mai recere nici o esplicatiune. Uitãti-ve la tipu si plangeti. Sermanulu Pist'a ! Sêrmanulu Michel !

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu : **Iosifu Vulcanu.**

S'a tiparitu priu **Alesandru Kocsi** in tipografi'a lui (Èrkõvy Galgõczy si Kocsi.) P'iatã de pesci Nr. 9.